

Produktionen av bergmaterial 2022

Mattias Göransson, SGU

Bergmaterial är grunden för samhällsbygget

För att kunna bygga viktiga anläggningar och samhällsviktig infrastruktur krävs dels en lämplig bulkråvara, ballastmaterial, dels ett viktigt industrimineral, kalksten för tillverkning av bindemedlet cement.

Bägge dessa produktslag utvinns så långt som möjligt på en nationell nivå i merparten av världens länder

The global cement report, 14th edition, 2021, <https://www.cemnet.com/Publications/Item/187049/the-globalcement-report-14th-edition.html>

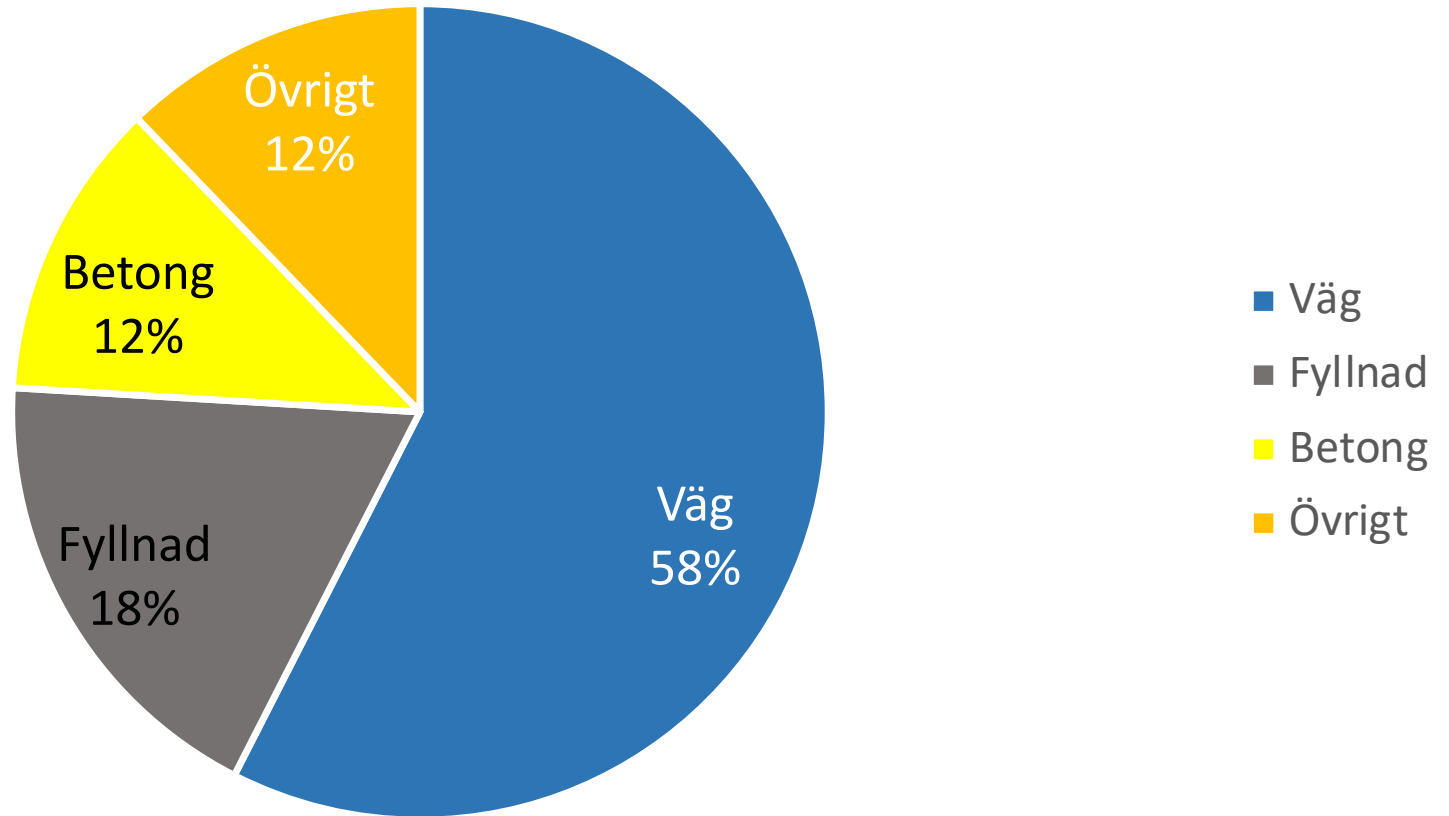
UEPG, <https://www.aggregates-europe.eu/facts-figures/figures>

Antalet täkter som försörjer Sverige idag

- I Europa producerar uppskattningsvis 26 000 anläggningar ballast varje år.
- 2022 producerade ballast från 1117 antal täkter, varav 772 var bergtäkter
- Antalet täkter har minskning sedan 2021 då det totala antalet var 1122
- Fortsatt ökad genomsnittlig produktion från svenska täkter

Användningen av ballast 2022

- I princip samma fördelning som 2021

Tillgångar för en god materialförsörjning

Ballastmaterial ingår inte i EUs lista på ***Kritiska och strategiska råvaror***

Avgörande för om material klassas som kritiska och strategiska är om de har en ***ekonomisk betydelse*** och hur de nationella ***tillgångarna*** ser ut

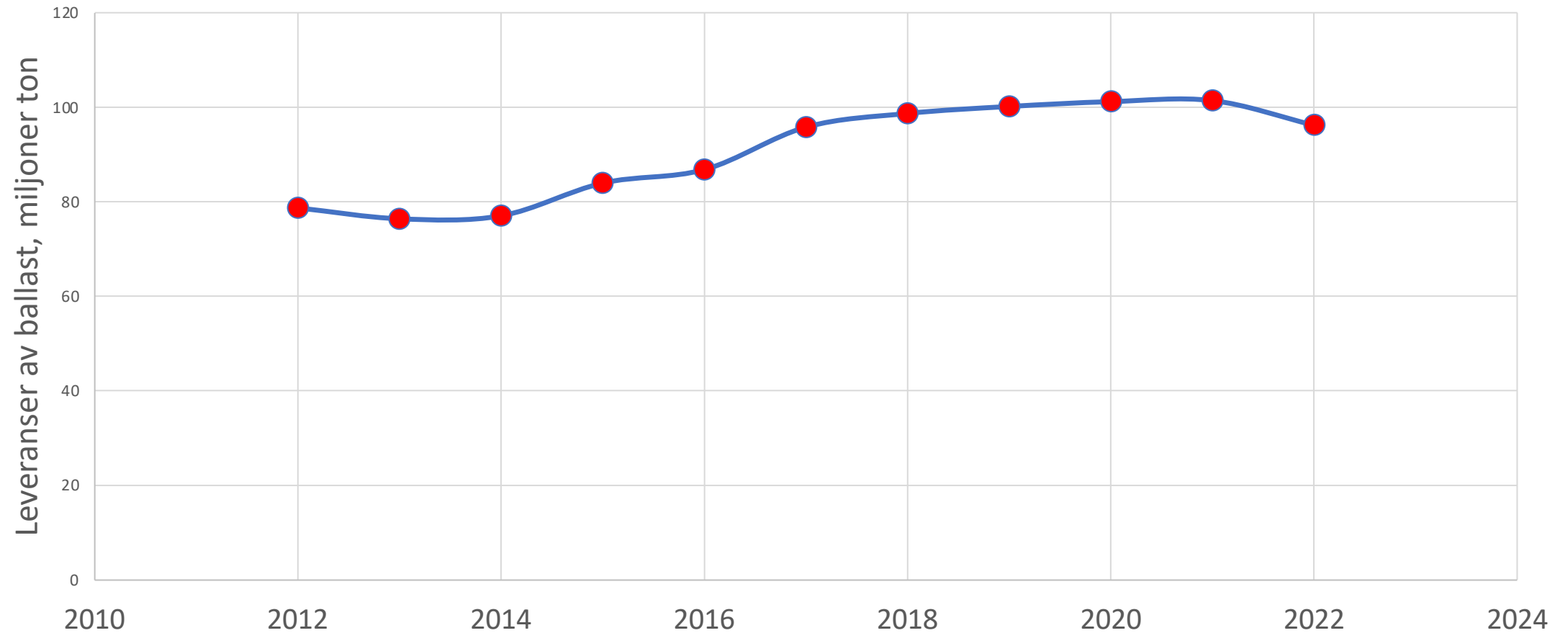
Högpresterande bergmaterial är dyrare och tillgångarna av dessa är mindre...

En ***regional materialförsörjning*** förutsätter god tillgång av regionala råvarureserver. Av dessa skäl är det befogat att betrakta även vissa ballastmaterial som kritiska och strategiska viktiga råvaror för samhällsutvecklingen!

Leveranser av bergmaterial 2022

	Ind.mineral*	Natursten	Ballast**	Mineralresurser från täktverksamhet *
Stockholm, Uppsala, Södermanland, Östergötland, Jönköping, län	969 338	8 952	21 501 940	22 480 230
Kronobergs län	0	9 288	3 136 685	3 145 973
Kalmar län	0	22 735	2 754 844	2 777 579
Gotlands län	4 798 970	11 425	584 687	5 395 082
Blekinge, Skåne län	106 236	57 857	12 888 767	13 052 860
Hallands län	0	14 054	3 354 467	3 368 521
Västra Götalands län	1 090 051	77 373	17 043 325	18 210 749
Värmlands, Örebro, Västmanlands län	461 591	3 144	9 648 505	10 113 240
Gävleborgs län	0	0	3 774 921	3 774 921
Västernorrlands län	0	0	4 117 643	4 117 643
Dalarnas, Jämtlands, Västerbottens, Norrbottens län	404 774	5 093	17 395 908	17 805 775
Hela landet	7 830 960	209 921	96 201 692	104 242 573

Ballastmaterial sett över längre tid

Minskning av naturgruset – en effekt av minskat husbyggande

- Naturgrusleveranserna 2022 var 6.5 miljoner ton
- Endast 6.7 % av den svenska ballasten kommer från naturgrustäcker
- 4695 naturgrustäcker 1990
- Endast 196 naturgrustäcker i Sverige 2022
- Sand- och grustäcker i Europa – närmare 15 000?

Behovet av framtida ballast

